

**Türkiye ile İspanya arasında Dostluk Anlaşmasının tasdiki
hakkında kanun lâiyhası ve Hariciye Encümeni mazbatası
(1/394)**

T. C.
Başvekâlet
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71-907/1439

15 . VI . 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Hariciye Vekâletince hazırlanana ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 29.V.1959 tarihinde kararlaştırılan Türkiye ile İspanya arasında Dostluk Anlaşmasının tasdiki hakkındaki kanun lâiyhasının, esbabı mucibesi ve ilişkileri ile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Başvekilimizle Hariciye Vekilimizin, 15 ilâ 19 Nisan 1959 tarihleri arasında İspanya'ya yaptıkları resmî ziyaret esnasında, 16 Nisan günü Madrid'de tasdik şartına tâlikan «Türkiye ile İspanya arasında Dostluk Anlaşması» imzalanmıştır.

İki devlet beyninde esasen 27 Eylül 1924 tarihli bir Mühadenet Muahedenamesi mevcuttu. Yeni Anlaşma, bugünkü ihtiyaçlara lâiykiyle tekabül etmiyen eskisinin yerine kaim olmak üzere ve iki memleket arasında gelişen dostluk ve iş birliğini tekit ve takviye etmek maksadiyle akdedilmiş bulunmaktadır.

Bu Anlaşmanın akdi, Sabık İspanya Hariciye Nâzırı A. Martin ARTAJO'nun 1956 Ekiminde memleketimize yaptığı ziyaret esnasında takarrür eylemişti.

İspanya'nın memleketimize karşı beslediği dostluk hislerini, Garb müdafaasına ve dünya sulhüne yapmakta olduğu hizmetleri büyük bir alâka ile takip ve müşahede eyliyen Cumhuriyet Hükümeti Türk - İspanyol dostluğunun, gerek Akdeniz havzasında, gerek bütün dünyada sulh ve istikrarın esas istinatgâhlarından birini teşkil eylediği mülâhazasıyla iki memleket arasında esasen mevcudolan dostluğun takviyesine karar vermiş ve aynı his ve düşüncelerle mütehalli bulunan İspanya Hükümeti ile işbu Anlaşmayı imzalamıştır.

Yukarda mâruz esbaba binaen, 16 Nisan 1959 tarihinde Madrid'de akdolunan «Türkiye ile İspanya arasında Dostluk Anlaşması» Büyük Millet Meclisinin yüksek tasdikine arz olunur.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye Encümeni

Esas No. 1/394

Karar No. 5

21 . XII . 1959

Yüksek Reisliğe

Türkiye ile İspanya arasında Dostluk Anlaşmasının tasdiki hakkında kanun lâyihası, ilgili Hükümet mümessillerinin iştirakiyle encümenimizde tetkik ve müzakere olundu:

Yapılan incelemede, Hükümetin mucip sebepleri ve temsileilerin verdikleri izahat muvacehesinde, Türk - İspanyol dostluğunun gerek Akdeniz havzasında, gerek bütün dünyada sulh ve istikrarın esas istinatgâhlarından birini teşkil eylediği mülâhazasıyla İspanya ile Dostluk Anlaşmasının akdi encümenimizce de yerinde görülerek aynen ve ittifakla kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe saygı ile sunulur.

Hariciye Encümeni Reisi B. M. M. Kâtip
İzmir Amasya
Muammer Çavuşoğlu İsmet Olgaç

Adana <i>H. Eroğlu</i>	Antalya <i>B. Onat</i>	Balıkesir <i>S. Yırcalı</i>
Bursa <i>N. İ. Tolon</i>	Çanakkale <i>N. F. Alpkartal</i>	Çorum <i>S. Baran</i>
Çorum <i>K. Terzioğlu</i>	Denizli <i>A. Çobanoğlu</i>	Gaziantep <i>A. Ocak</i>
İstanbul <i>E. Kaya</i>	İzmir <i>S. Giz</i>	Kırklareli <i>Ş. Bakay</i>
Manisa <i>H. Bayur</i>	Manisa <i>S. Ağaoğlu</i>	Manisa <i>N. Görez</i>
Nevşehir <i>M. H. Ürgüblü</i>	Sivas <i>E. İmer</i>	Trabzon <i>M. Goloğlu</i>
Urfa <i>E. M. Karakurt</i>		İstanbul <i>F. Ulaş</i>

İmzada bulunamadı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye ile İspanya arasında Dostluk Anlaşmasının tasdiki hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Türkiye ile İspanya arasında 16 Nisan 1959 tarihinde Madrid'de akit ve imza edilmiş bulunan «Türkiye ile İspanya arasında Dostluk Anlaşması» kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

29 . V . 1959

Başvekil <i>A. Menderes</i>	Devlet Vekili
Devlet Vekili ve Bas.-Yay. ve Turz. V. V. <i>A. Aker</i>	Devlet Vekili ve Münakalât V. V. <i>M. Kurbanoğlu</i>
Devlet Vekili ve Çalışma V. V. <i>H. Şaman</i>	Adliye Vekili <i>E. Budakoğlu</i>

Millî Müdafaa Vekili <i>E. Menderes</i>	Dahiliye Vekili ve Hariciye V. V. <i>N. Gedik</i>
Hariciye Vekili	Maliye Vekili <i>H. Polatkan</i>
Maarif Vekili	Nafia Vekili ve Maarif V. V. <i>T. İleri</i>
Ticaret Vekili <i>H. Erkmen</i>	Srh. ve İc. Mua. Vekili <i>Dr. L. Kırdar</i>
Güm. ve İnh. Vekili <i>H. Hüsmen</i>	Ziraat Vekili <i>N. Ökmen</i>
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
Sanayi Vekili	Bas. - Yay. ve Turz. Vekili
İmar ve İskân Vekili <i>M. Berk</i>	Koordinasyon Vekili ve Sanayi V. V. <i>S. Ataman</i>

TÜRKİYE İLE İSPANYA ARASINDA DOSTLUK ANLAŞMASI

Türkiye Reisi cumhuri Hazretleri Celâl Bayar ile İspanya Devlet Reisi Ekselâns Generalissim Francisco Franco Bahamonde,

Türkiye ile İspanya arasında mevcudolan dostluğu teyit, iki memleketi birbirine bağlayan ânanevi dostluk rabitalarını tarsin, iş birliği sahalarını tevsi ve böylece Birleşmiş Milletler Andlaşmasına tevfikân milletlerarası barışın muhafazasına iştirak etmek üzere,

Bir Dostluk Anlaşması akdine karar vermişler ve bu maksatla yetkili murahhas olarak :

Türkiye Reisi cumhuri Hazretleri Celâl Bayar,

Hariciye Vekili Ekselâns Fatin Rüştü Zorlu'yu,

İspanya Devlet Reisi,

Ekselâns Generalissim Francisco Franco Bahamonde,

Hariciye Nâzırı Ekselâns Fernando Maria Castiellâ Y. Maiz'i tâyin etmişlerdir.

Bu murahhaslar selâhiyetnamelerini teati edip usulüne uygun olduktan sonra aşağıdaki hükümler üzerinde mutabık kalmışlardır.

Madde — I.

Türkiye ile İspanya arasında, bozulmaz barış, ebedî dostluk cari olacak ve iki Hükümet bunları muhafaza ve takviye sadedinde her türlü gayreti sarf edeceklerdir.

Yüksek Âkid Taraflar, birbirlerinin istiklâl ve dahilî ve haricî hâkimiyetlerini kabul etmek ve bunlara mütekebilen hürmet etmek esasları dâhilinde münasebetlerini idameye devam eyliyeceklerdir.

Madde — II.

Yüksek Âkid Taraflar Devletler Hukuku esas ve kaidelerine tevfikân aralarında mevcut diplomasi ve konsolosluk münasebetlerinin idamesi ve Âkid Taraflardan birinin diğeri nezdindeki diplomasi ve konsolosluk temsileilerinin, mütekebiliyet esasına göre ve beynelmilel teamüllere uygun şekilde, en ziyade müsaadeye mazhar Devlet muamelesi görmeleri hususunda mutabık kalmışlardır.

Madde — III.

Yüksek Âkid Taraflar, Türk - İspanyol Kültür Anlaşmasıyla aralarında teessüs etmiş bulunan iş birliğinin, icabında konsolosluk, ticaret, sivil havacılık, edebî ve sınai mülkiyet, ikamet, adlî müzaharet ve Tarafların menfaatlerine faydalı görcekleri diğerk mevzularda, evvelece bu hususlarda imzalamış oldukları çok taraflı anlaşmalar mahfuz kalmak şartıyla, mukavele ve muahedeler akdi suretiyle inkişaf ettirilmesi hususunda mutabık kalmışlardır.

Madde — IV

Yüksek Âkid Taraflar arasında ortaya çıkabilecek ve mâkul bir müddet zarfında, mûtat diplomatik usullerle, dostluk çerçevesi içinde halli mümkün olamayacak her hangi bir hukuki ihtilâf, 28 Nisan 1930 tarihli Türk - İspanyol Uzlaşma, Adlî Tesviye ve Hakem Muahedesinde derpiş edilmiş bulunan usuller dairesinde hallolunacaktır.

Yüksek Âkid Taraflar, muayyen bir meselede, yukarıda mezkûr muahede de derpiş edilmemiş bulunan muslihane başka bir hal şeklini şayanı tercih buldukları takdirde bunun tatbiki üzerinde, hususi bir mukavele akdi suretiyle mutabık kalacaklardır.

Madde — V

İşbu Anlaşma iki memleket arasında Ankara'da 27 Eylül 1924 tarihinde imzalanmış bulunan Dostluk Anlaşmasının yerine kaim olacaktır.

Madde — VI

İşbu Anlaşma Âkid Taraflarca kendi Anayasalarındaki usule göre tasdik edilecek ve tasdiknamelerin Ankara'da teatisi tarihinde yürürlüğe girecektir.

Yukarıdaki hükümleri tasdikan, isimleri geçen yetkili murahhaslar işbu Anlaşmayı imza edip mühürlemişlerdir.

16 Nisan 1959 tarihinde, Madrid'de her ikisi de aynı derecede muteber olmak üzere Türk ve İspanyol dillerinde iki nüsha olarak, teati kılınmıştır.

(*Fatin Rüştü Zorlu*)

(*Fernando Mariz Castiellâ y. Maiz*)

